

Dodatek k ŠVP č. 5

Škola: Základní škola a gymnázium Vítkov, příspěvková organizace

Ředitelka školy: Mgr. Blanka Váňová

Koordinátorka ŠVP: Mgr. Dana Kajzarová

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2017

Projednáno ve Školské radě: 31. 8. 2017

Tímto dodatkem se upravují učební osnovy vyučovacího předmětu Dějepis Školního vzdělávacího programu Základní školy a gymnázia Vítkov, příspěvkové organizace pro nižší gymnázium od 1. 9. 2017 .

9 Člověk a společnost

9.1 Dějepis

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Dějepis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Směřuje k rozvíjení historického vědomí jedince, vnímání obrazu hlavních vývojových linií, k získání orientace v historickém čase, pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů, chápání kulturní rozmanitosti světa a utváření pozitivního hodnotového systému. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou pak konkretizovány prostřednictvím dějin regionu a místních dějin.

Časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Dějepis se vyučuje jako samostatný předmět během všech čtyř ročníků (prima až kvarta). Hodinová dotace činí 2 hodiny týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vede k zamyšlení nad historickým vývojem
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- umožňuje žákům seberealizovat se a vytváří tak jejich vyšší motivovanost

Žák:

- na příkladech získaných ve vyučovacím procesu si vytváří vlastní metodu učení, která mu vyhovuje
- kriticky hodnotí svůj vlastní pokrok v učení
- na příkladech kladných i záporných historických postav odvodí úskalí přeceňování i podceňování vlastní osobnosti
- vyhledává, třídí a rozliší podstatné a nepodstatné informace
- na základě pochopení, propojení a systematizace informací je efektivně využívá v průběhu učení a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytvoří pohled na společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vede ke kritickému myšlení a logickému uvažování
- zařazuje rozmanité aktivity

Žák:

- rozpozná závažný problém, objasní jeho podstatu, vyhledá informace k jeho řešení
- nachází shodné, podobné a odlišné znaky a využije získané vědomosti a dovednosti
- kriticky myslí - činí uvážlivá rozhodnutí, obhájí je
- samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby jejich řešení
- je otevřený novým a originálním řešením problémů
- naučí se zvládat stres, který s sebou problémové situace přináší
- chápe důležitost a smysl zvládnutí problémových situací pro svůj budoucí život

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování
- vede žáky k práci s různými typy textů
- zařazuje do výuky diskuzi
- vede k využívání informačních a komunikačních prostředků
- klade důraz na logickou, časovou a ověřitelnou stránku projevu

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu
- vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazovým materiálům apod.
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- uvědomuje si emotivnost mluveného projevu a sílu slova
- vystupuje nenuceně, přirozeně a dostatečně sebevědomě

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vytváří příznivé klima třídy
- dodává žákům sebedůvěru
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Žák:

- umí odhadnout svou sociální roli a vlastní schopnosti v dané situaci
- účinně spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu
- uvědomuje si, že život je neustálá změna, ale některé postoje a hodnoty se nemění

- pěstuje si vnitřní disciplínu, která mu umožňuje uplatňovat prospěšné návyky a potlačovat zlovyky

Kompetence občanské

Učitel:

- reflektuje při výuce společenské i přírodní dění
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- uvědomuje si pasivní a aktivní občanský postoj, tj. důležitost faktu, že i obyčejný občan může přispět k rozvoji státu svým úsilím a postojem
- odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- uvědomuje si, že i správný názor může být prosazován nevhodnými prostředky
- uvědomuje si, co je v dané chvíli a situaci reálné a proveditelné
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice, kulturu, historické dědictví a přírodu
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost
- aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe svůj život jako pokračování a rozvíjení hodnot navázaných na činnost předchozích generací

Kompetence pracovní

Učitel:

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce

- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat

Žák:

- dodržuje vymezená pravidla
- plní povinnosti a závazky
- využívá svých znalostí v běžné praxi

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků • uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány • orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků • uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány • orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu • popíše práci archeologů 	<p>ČLOVĚK V DĚJINÁCH</p> <ul style="list-style-type: none"> • Úvod do dějepisu • Historické prameny a jejich uchování • Historický čas a prostor • Archeologie 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání (dovednosti pro učení a studium)

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu • objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost • uvede příklady archeologických kultur na našem území 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu • vysvětlí, proč vznikalo náboženství • popíše, jak ovlivňovalo podnebí život našich předků • objasní, k jakým změnám v mentalitě člověka došlo se vznikem zemědělství, usdlého způsobu života a jak tato změna vedla ke vzniku civilizace • objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost • uvede, jak probíhala společenská dělba práce • uvede příklady archeologických kultur na našem území 	<p>POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Člověk a lidská společnost v pravěku • Pravěk v českých zemích a regionu 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sociální rozvoj - poznávání lidí (rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech); mezilidské vztahy (empatie a pohled na svět očima druhého); komunikace (dialog); kooperace a kompetice (rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny) • Morální rozvoj - hodnoty, postoje, praktická etika (analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí)

Očekávaný výstup z RVP G	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací uveče nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uveče osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> na konkrétních příkladech popíše vliv přírodních podmínek na vznik a vývoj států u probraných státních útvarů uvede příklady památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví vysvětlí důležitost písma a vznik prvních zákonů najde na mapě důležité řeky a místa vzniku starověkých států vysvětlí a na konkrétních příkladech uvede přínos antické kultury pro evropskou civilizaci (uveče příklady osobností antické kultury) srovná společnost v Athénách a ve Spartě vysvětlí historickou úlohu a význam Alexandra Velikého orientuje se na mapě antického světa (bitvy, kulturní památky, legendy...) popíše zrod křesťanství a jeho vztah k judaismu porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech starověku vysvětlí podstatu antické demokracie vysvětlí rozdílný vývoj v různých místech Evropy a světa 	<p>NEJSTARŠÍ CIVILIZACE A KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY</p> <ul style="list-style-type: none"> Starověký Orient (Mezopotámie, Egypt, Chetitě, Palestina, Indie a Čína) Starověké Řecko Starověký Řím Střední Evropa a její styky s antickým Středomořím 	<ul style="list-style-type: none"> Český jazyk a literatura: Základy literární teorie a historie Výchova k občanství: Peníze; Právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu Zeměpis: Světadíly, oceány, makroregiony světa Hudební výchova: Hudební dílo a jeho autor Výtvarná výchova: Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba <p>VEG:</p> <ul style="list-style-type: none"> Objevujeme Evropu a svět (evropské krajiny) Jsmo Evropané (kořeny a zdroje evropské civilizace) <p>VDO:</p> <ul style="list-style-type: none"> Občan, občanská společnost a stát (občan jeho odpovědný člen společnosti) Formy participace občanů na politickém životě (obec jako základní jednotka samosprávy státu) <p>MKV:</p> <ul style="list-style-type: none"> Etnický původ (různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa) <p>ENV:</p> <ul style="list-style-type: none"> Základní podmínky života (půda – změny v potřebě zemědělské půdy) Lidské aktivity a problémy životního prostředí (zemědělství a životní prostředí) Vztah člověka k prostředí (nerovnoměrnost života na Zemi)

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> na příkladech uvede změny, které v Evropě nastaly v důsledku stěhování národů a christianizace charakterizuje středověkou společnost a popíše její tradiční uspořádání charakterizuje první státní útvary v Evropě, způsob jejich řízení a postavení panovníka porovná základní rysy tří vývojových oblastí: západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské charakterizuje Sámovu říši charakterizuje kulturu a společnost doby velkomoravské říše popíše postavení našich ranně středověkých státních útvarů v evropských souvislostech rozpozná znaky románského a gotického slohu a uvede příklady na našem území popíše rozdíly mezi křesťanstvím a islámem objasní úlohu náboženské víry ve středověku popíše konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám vysvětlí změny ve způsobu života ve městech charakterizuje vládu našich posledních přemyslovských panovníků a dynastie Lucemburků vysvětlí příčiny, průběh a důsledky stoleté války 	<p>KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA</p> <ul style="list-style-type: none"> Zrod středověké Evropy Struktura středověké společnosti Utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj Islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) Sámova a Velkomoravská říše Český stát za Přemyslovců Křesťanství, papežství, císařství a křížové výpravy Kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost Lucemburkové na českém trůně Vývoj Evropy v pozdním středověku Stoletá válka 	<ul style="list-style-type: none"> Český jazyk a literatura: Základy literární teorie a historie Výchova k občanství: Naše obec, region, kraj – zajímavá a památná místa Zeměpis: Světadíly, oceány, makroregiony světa Hudební výchova: Hudební dílo a jeho autor Výtvarná výchova: Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba <p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání (cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů) <p>ENV:</p> <ul style="list-style-type: none"> Základní podmínky života (ekosystémy) Lidské aktivity a problémy životního prostředí (doprava a životní prostředí) <p>MDV:</p> <ul style="list-style-type: none"> Receptivní činnosti – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (identifikování základních orientačních prvků v textu)

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky • vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život • popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky • objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie • objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky • na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus • rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní podstatu humanismu a renesance a uvede nejvýznamnější představitele • porovná způsob života středověkého a raně novověkého člověka • vysvětlí náboženské problémy středověké společnosti a vznik husitského hnutí • zhodnotí význam Jana Husa a husitské tradice pro český politický a kulturní život • zhodnotí vznik a význam manufaktur • popíše poměry v českých zemích v době vlády Jagellonců • popíše územní proměny našeho území na přelomu středověku a raného novověku • ukáže na mapě cesty zámořských plaveb a objasní jejich význam • vysvětlí vznik světového trhu • charakterizuje postavení českých zemí v habsburské monarchii a v Evropě • popíše příčiny náboženských válek a vysvětlí vliv náboženství na život lidí • vysvětlí příčiny, průběh a důsledky třicetileté války • na příkladech vysvětlí termíny absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus • rozpozná základní znaky kulturních a uměleckých stylů, uvede jejich představitele a příklady památek (včetně našeho území) 	<p>OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Humanismus a renesance • Husitství a husitské války • Zámořské objevy a počátky dobývání světa • Reformace a jejich šíření Evropou • Český stát a velmoci od 15. do poloviny 17. století • Počátky barokní kultury 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznávání lidí (rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech); mezilidské vztahy (empatie a pohled na svět očima druhého); komunikace (řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem); kooperace a kompetence (rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci) • Morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika (analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí) <p>VEG:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jsme Evropané (klíčové mezníky evropské historie) <p>MKV:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etnický původ (odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost)

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> objasní vliv osvětlení na hospodářský, společenský a kulturní rozvoj našich zemí a Evropy vysvětlí postavení českých zemí po třicetileté válce v habsburské monarchii na příkladech vybraných zemí (včetně našich) vysvětlí průběh modernizace společnosti v oblasti ekonomické, sociální, politické a kulturní srovná způsob života a formy vlády zemí Evropy charakterizuje vznik demokracie na příkladu USA popíše situaci ve Francii před vznikem revoluce objasní vliv osobnosti Napoleona I. na vývoj Evropy porovná vývoj českého státu a národa s vybranými evropskými státy a národy 	<p>MODERNIZACE SPOLEČNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> Baroko a osvětlení Český stát a velmoci 17. a 18. století Velká francouzská revoluce a napoleonské období Vznik USA 	<ul style="list-style-type: none"> Český jazyk a literatura: Základy literární teorie a historie Výchova k občanství: Právní základy státu – složky státní moci Zeměpis: Světadíly, oceány, makroregiony světa Hudební výchova: Hudební dílo a jeho autor Výtvarná výchova: Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba <p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů) Poznávání lidí (rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech); mezilidské vztahy (empatie a pohled na svět očima druhého); komunikace (řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem); kooperace a kompetice (rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci) Hodnoty, postoje, praktická etika (analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí)

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> popíše rozvoj průmyslové výroby a její vliv na společnost objasní kulturní vývoj Evropy v 18. a 19. století na vybraných příkladech popíše základní politické proudy a emancipační úsilí jednotlivých složek společnosti na příkladech vysvětlí nerovnoměrnost vývoje jednotlivých částí světa charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií (ilustruje na mapě) 	<ul style="list-style-type: none"> Průmyslová revoluce a její důsledky Významná národní hnutí a revoluce 19. století v Evropě a ve světě (včetně českých zemí) Politické proudy 19. století Věda a umění 18. a 19. století Konflikty mezi velmocemi, kolonialismus 	<p>ENV:</p> <ul style="list-style-type: none"> Základní podmínky života (energie) Lidské aktivity a problémy životního prostředí (průmysl a životní prostředí) <p>MDV:</p> <ul style="list-style-type: none"> Receptivní činnosti – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (chápaní podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel) <p>VOD:</p> <ul style="list-style-type: none"> Formy participace občanů na politickém životě (volební systémy a demokratické volby a politika) Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (demokracie jako protiváha diktatury a anarchie) Občanská společnost a škola (škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství) Občan, občanská společnost a stát (občan jako odpovědný člen společnosti) <p>VEG:</p> <ul style="list-style-type: none"> Evropa a svět nás zajímá (naši sousedé v Evropě) Objevujeme Evropu a svět (Evropa a svět) Jsme Evropané klíčové mezníky evropské historie) <p>MKV:</p> <ul style="list-style-type: none"> Princip sociálního smíru a solidarity (odpovědnost a příspěvek každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám)

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky • rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí rozpory mezi jednotlivými státy a hlavní důvody, které vedly k vypuknutí první světové války • popíše příčiny a průběh první světové války • charakterizuje život na všech frontách za války • objasní postavení českých zemí za války a vliv osobnosti T. G. Masaryka na vznik československého státu 	<p>MODERNÍ DOBA</p> <ul style="list-style-type: none"> • První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky • České země před a během první světové války 	

Dějepis

kvarta

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí příčiny a průběh vzniku ČSR charakterizuje důsledky války a jejich vliv na poválečný vývoj v Evropě zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí uvede klady a zápory mnohonárodnostního státu vysvětlí vliv světové hospodářské krize na rozvoj fašismu, nacismu a komunismu (porovná tyto ideologie) na konkrétních příkladech objasní pojmy rasismus, antisemitismus, holocaust, koncentrační tábor, pogromy atd. charakterizuje klady a nedostatky demokratických systémů dokáže vysvětlit význam Mnichovské dohody objasní příčiny vypuknutí druhé světové války za pomoci atlasu, nástěnné mapy atd. popíše průběh druhé světové války, válečné operace, používané zbraně atd. charakterizuje životní podmínky lidí za války srovná průběh obou světových válek a jejich výsledky na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky 	<p>MODERNÍ DOBA</p> <ul style="list-style-type: none"> Vznik ČSR a jeho vývoj do 2. světové války Poválečné uspořádání světa Mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech Totalitní systémy (fašismus, nacismus, komunismus) a jejich důsledky pro ČSR a svět Kultura a věda v meziválečném období Druhá světová válka Situace v našich zemích za 2. světové války, domácí a zahraniční odboj Holokaust Politické, mocenské a ekonomické důsledky války 	<ul style="list-style-type: none"> Český jazyk a literatura: Základy literární teorie a historie Výchova k občanství: Evropská integrace; Globalizace Zeměpis: Světadíly, oceány, makroregiony světa Hudební výchova: Hudební dílo a jeho autor Výtvarná výchova: Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba <p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů) Poznávání lidí (chyby při poznávání lidí); kooperace a kompetice (rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnání situací soutěže, konkurence) Hodnoty, postoje, praktická etika (vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.) <p>VDO:</p> <ul style="list-style-type: none"> Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (demokracie jako protiváha diktatury a anarchie) <p>VEG:</p> <ul style="list-style-type: none"> Evropa a svět nás zajímá (rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa) Objevujeme Evropu a svět (mezinárodní setkávání) Jsme Evropané (Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování)

Očekávaný výstup z RVP ZV	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce posoudí postavení rozvojových zemí prokáže základní orientaci v problémech současného světa charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí odlišné představy o poválečném uspořádání světa a Evropy popíše situaci po válce na našem území objasní, jak došlo k rozšíření komunismu ve světě popíše příčiny, průběh a důsledky odsunu německého obyvatelstva popíše význam Norimberského soudního tribunálu charakterizuje převrat v ČSR roku 1948, nástup komunismu a jeho důsledky pro společnost na příkladech charakterizuje studenou válku vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků posoudí postavení rozvojových zemí a jejich vývoj charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět charakterizuje život v komunistické ČSR charakterizuje význam roku 1989 vysvětlí a na příkladech doloží důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce prokáže základní orientaci v problémech současného světa 	<p>ROZDĚLENÝ A INTEGROUJÍCÍ SE SVĚT</p> <ul style="list-style-type: none"> Studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků a jejich politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření Německá otázka Upevnění sovětského bloku Vývoj ČSR v letech 1945 - 1989 Změny v Evropě a ve světě 50. a 60. let, rozpad koloniálního systému Evropa a svět v 60. - 80. letech Rok 1989 a vývoj v 90. letech 20. století v Evropě a ve světě Věda, technika a vzdělání; problémy současného světa 	<p>MKV:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kulturní diference (základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě) Lidské vztahy (udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost) Etnický původ (postavení národnostních menšin) Multikulturalita (multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti) Princip sociálního smíru a solidarity (nekonfliktní život v multikulturní společnosti) <p>ENV:</p> <ul style="list-style-type: none"> Základní podmínky života (přírodní zdroje) Lidské aktivity a problémy životního prostředí (změny v krajině) <p>MDV:</p> <ul style="list-style-type: none"> Receptivní činnosti – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě); interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce)